

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการใช้ทักษะกระบวนการ และ ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน ประกอบด้วย ข้อมูล 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านสถานภาพของครูผู้สอน
- 1.2 ด้านพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของครู ประกอบด้วย ข้อมูล 3 ด้านคือ

- 2.1 ด้านสถานภาพของครูผู้สอน
- 2.2 ด้านพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
- 2.3 ด้านปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของนักเรียน ประกอบด้วย ข้อมูล 2 ด้านคือ

- 3.1 ด้านสถานภาพของนักเรียน
- 3.2 ด้านพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของ

ครู ตามการรับรู้ของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลการใช้ทักษะกระบวนการ จากการสังเกตการสอนพระพุทธศาสนา

1.1 ข้อมูลด้านสถานภาพของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=7	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	4	57.14
	หญิง	3	42.85
2. อายุ			
	35-39 ปี	1	14.29
	40-44 ปี	1	14.29
	45-49 ปี	2	28.57
	มากกว่า 50 ปี	3	42.85
3. อายุราชการหรือประสบการณ์ในการสอน			
	10-19 ปี	3	42.85
	20-29 ปี	1	14.29
	มากกว่า 30 ปี	3	42.85
4. ประสบการณ์ในการสอนจริยศึกษา หรือพระพุทธศาสนา			
	1-5 ปี	5	71.42
	6-10 ปี	2	28.57
5. เคยผ่านการอบรมแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)			
	พ.ศ. 2535	1	14.29
	พ.ศ. 2536	6	85.71

จากตารางที่ 7 แสดงถึงจำนวน และร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกตการสอน จำแนกตามสถานภาพ ดังนี้

เพศ ครูผู้สอนเป็นเพศชายร้อยละ 57.14 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 42.85

อายุ ครูผู้สอนร้อยละ 28.71 มีอายุระหว่าง 45-49 ปี และอายุ 55 ปีขึ้นไป ครูร้อยละ 14.29 มีอายุระหว่าง 35-39 ปี 40-44 ปี และ 50-54 ปี

อายุราชการ หรือประสบการณ์ในการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 42.85 มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 10-19 ปี และมากกว่า 30 ปี

ประสบการณ์ในการสอนจริยศึกษา หรือพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 71.42 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาจริยศึกษา หรือพระพุทธศาสนา ระหว่าง 1-5 ปี

การอบรมแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 85.71 ได้รับการอบรมในปี พ.ศ. 2536

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

รายการที่สังเกต	การแสดงผลกิจกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การใช้ปัญหาเพื่อสร้างความสนใจ	6	85.71
2. การใช้รูปภาพเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา	4	57.14
3. การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนโดย		
การใช้กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหา	4	57.14
การใช้คำถามเกี่ยวกับปัญหา	7	100.00
การสนทนาเกี่ยวกับปัญหาจากข่าวสาร	6	85.71
การบรรยายเนื้อหาบทเรียน	7	100.00
การเล่านิทานแล้วขมวดปมปัญหา	1	14.28
การใช้บัตรคำสิ่ง	2	28.57
การแสดงบทบาทสมมติ	-	-
การใช้สถานการณ์จำลอง	2	28.57
การใช้เกม	1	14.28
การใช้เพลง	2	28.57
4. การฝึกให้ผู้เรียนยกตัวอย่างเรื่องใกล้ตัว	4	57.14
5. การฝึกให้ผู้เรียนระบุประเด็นปัญหา	2	28.57
6. การฝึกให้ผู้เรียนอภิปราย โทษหรือผลเสีย		
ถ้าไม่แก้ไขปัญหา	4	57.14
7. การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาถึงประโยชน์หรือผลดี		
ที่จะเกิดตามมา ถ้าการปฏิบัติได้รับการแก้ไข	5	71.42

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการที่สังเกต	การแสดงผลกิจกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
8. การฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหา	3	42.85
<u>เพิ่มเติม</u> การนำเข้าสู่บทเรียนโดยการนั่งสมาธิ อาราธนาศีล และสมาทานศีล 5		

จากตารางที่ 8 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประการที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็นดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูทุกคน ร้อยละ 100 ปฏิบัติในการนำนักเรียนเข้าสู่ปัญหาคือ การใช้คำถามเกี่ยวกับปัญหา และการบรรยายเนื้อหาบทเรียน

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 85.71 ปฏิบัติ คือการใช้ปัญหาเพื่อสร้างความสนใจ และการสนทนาเกี่ยวกับปัญหาจากข่าวสาร

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 71.42 ปฏิบัติคือ การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาถึงประโยชน์หรือผลดีที่จะเกิดตามมาถ้าการปฏิบัติได้รับการแก้ไข

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติคือ การใช้รูปภาพเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา การใช้กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหา การฝึกให้ผู้เรียนยกตัวอย่างเรื่องใกล้ตัว การฝึกให้ผู้เรียนอภิปราย โทษหรือผลเสียถ้าไม่แก้ไขปัญหา

พฤติกรรมการสอนที่ครู ร้อยละ 14.28 ปฏิบัติ คือ การอ่านิทานแล้วขมวดปมปัญหา และการใช้เกม

พฤติกรรมที่ครูไม่ได้ปฏิบัติเลยในช่วงเวลาของการสังเกตคือ การแสดงบทบาทสมมติ

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์

รายการที่สังเกต	การแสดงผลพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การฝึกให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุและองค์ประกอบของปัญหา	5	71.42
2. การฝึกให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็นโดยใช้สื่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา	6	85.71
3. การให้ผู้เรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์	4	57.14
4. การฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์โดยเล่าเรื่องแล้วขมวดปมปัญหา	2	28.57
5. การฝึกให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	71.42
6. การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักปรับ เปลี่ยนความคิดเห็นตามเหตุผลที่ดีกว่า	3	42.85
7. การฝึกให้ผู้เรียนสรุปสาเหตุของปัญหาโดย		
การอภิปราย	1	14.28
การระดมความคิด	1	14.28
การใช้คำถาม	6	85.71
การทำงานกลุ่ม	2	28.57
การบรรยาย	5	71.42
8. การฝึกให้ผู้เรียนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	-	-
9. การฝึกการบันทึกสรุปสาเหตุ และองค์ประกอบของปัญหา	1	14.28
10. การใช้คำถามที่มีคำว่า อย่างไร เหตุใด ทำไม เพราะอะไร	6	85.71

จากตารางที่ 9 จากการสังเกตการสอนพบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนประเภทที่ 2 คิดวิเคราะห์
วิจารณ์ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 85.71 ปฏิบัติ คือ การฝึกให้
นักเรียนใช้เหตุผล ในการแสดงความคิดเห็นโดยใช้สื่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา สรุปล
สาเหตุของปัญหา โดยการใช้คำถาม และการใช้คำถามที่มีคำว่า อย่างไร เหตุใด
ทำไม เพราะอะไร

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 71.42 ปฏิบัติ คือ การฝึกให้นักเรียน
เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุและองค์ประกอบของปัญหา การฝึกให้นักเรียนรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น และการฝึกให้นักเรียนสรุปลสาเหตุของปัญหาโดยการบรรยาย

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติคือ การให้นักเรียนยก
ตัวอย่างจากประสบการณ์

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 14.28 ปฏิบัติคือ การฝึกให้นักเรียนสรุปล
สาเหตุของปัญหาโดยการอภิปราย และโดยการระดมความคิด และการฝึกให้
นักเรียนบันทึกสรุปลสาเหตุ และองค์ประกอบของปัญหา

พฤติกรรมการสอนที่ไม่มีผู้ใดปฏิบัติเลยในช่วงเวลาของการสังเกต คือ
การฝึกให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นสร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย

รายการที่สังเกต	การแสดงพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การกำหนดจุดประสงค์ของการกระทำ	2	28.57
2. การใช้ถ้อยคำกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น	5	71.42
3. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอแนวทางหลาย ๆ วิธีที่จะนำไปสู่จุดประสงค์	1	14.28
4. การให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทาง หรือวิธีการ ในการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี โดย		
การอภิปราย	1	14.28
การใช้คำถาม	1	14.28
การทำงานกลุ่ม	3	42.85
การระดมความคิด	2	28.57
การใช้บัตรคำสิ่ง	2	28.57
การบรรยาย	2	28.57
การสนทนา	3	42.85
การใช้เกม	-	-
5. การให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ	4	57.14
6. การพูด หรือแสดงท่าทางพอใจ ชมเชย เมื่อผู้เรียนพูด หรือแสดงความคิดเห็น	3	42.85
7. การฝึกให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นหลาย ๆ อย่าง	1	14.28
8. การบันทึกแนวทาง วิธีปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหาทุกวิธี	-	-

จากตารางที่ 10 จากการสังเกตการสอนของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ครูใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประเภทที่ 3
สร้างทางเลือกหลากหลายดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 71.42 ปฏิบัติ คือ การใช้
ถ้อยคำให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือ การให้นักเรียน
ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 42.85 ปฏิบัติ คือการให้นักเรียนแสวง
หาแนวทาง หรือวิธีการในการแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี โดยการทำงานกลุ่ม และ
การสนทนา การพูด หรือแสดงท่าทางพอใจ ชมเชย เมื่อนักเรียนพูด หรือแสดง
ความคิดเห็น

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 28.57 ปฏิบัติ คือการให้นักเรียน
กำหนดจุดประสงค์ของการกระทำ แสวงหาแนวทาง หรือวิธีการในการแก้ปัญหา
หลาย ๆวิธี โดยการระดมความคิด ใช้บัตรคำสิ่ง และการบรรยาย

พฤติกรรมการสอนที่ครู ร้อยละ 14.28 ปฏิบัติ คือ การกระตุ้นให้
นักเรียนเสนอแนวทางหลาย ๆ ทางที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ การฝึกให้นักเรียนรับฟัง
ความคิดหลาย ๆ อย่าง การให้นักเรียนแสวงหาแนวทาง หรือวิธีการในการแก้
ปัญหาหลาย ๆ วิธี โดยการอภิปราย และการใช้คำถาม

พฤติกรรมการสอนที่ครูไม่ได้ปฏิบัติเลยคือ การใช้เกม และการบันทึก
แนวทาง วิธีปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาทุกวิธี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประเมินและเลือกทางเลือก

รายการที่สังเกต	การแสดงผลกิจกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การฝึกให้ผู้เรียนระบุจุดเด่น จุดอ่อน ของทางเลือกแต่ละทาง	-	-
2. การให้ผู้เรียนเปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ โดยบอกข้อจำกัด ปัจจัย และผลดี ที่จะ ได้รับจากทางเลือกแต่ละทาง	1	14.28
3. การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาและระบุทางเลือก ที่เหมาะสมกับข้อจำกัดและปัจจัย	3	42.85
4. การให้ผู้เรียนประเมินและเลือกทางเลือกโดย การอภิปราย	-	-
การระดมความคิด	2	28.57
การทำงานกลุ่ม	3	42.85
การบรรยาย	1	14.28
5. การฝึกให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกทางเลือก ที่เหมาะสมที่สุด	4	57.14
6. การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักปรับ เปลี่ยนความคิด ตามข้อมูลที่มีเหตุผลดีกว่า	2	28.57
7. การฝึกให้ผู้เรียนร่วมกันตกลงใจเลือกแนวทาง ปฏิบัติโดยยึดหลักประชาธิปไตย	2	28.57
8. การเน้นให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกแนวทาง ปฏิบัติด้วยตนเอง	2	28.57

จากตารางที่ 11 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประเภทที่ 4 ประเมินและเลือกทางเลือก ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือ การฝึกให้นักเรียนตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 42.85 ปฏิบัติ คือ การฝึกให้นักเรียนเปรียบเทียบทางเลือก โดยคำนึงถึง ข้อจำกัด ปัจจัย และผลดี ที่จะได้รับจากทางเลือกแต่ละทาง และการฝึกให้นักเรียนประเมินทางเลือกโดยการทำงานกลุ่ม

พฤติกรรมที่ครูร้อยละ 28.57 ปฏิบัติ คือ การให้นักเรียนประเมินทางเลือกโดยการระดมความคิด การฝึกให้นักเรียนรู้จักปรับเปลี่ยน ความคิดตามข้อมูลที่มีเหตุผลดีกว่า การฝึกให้นักเรียนร่วมกันตัดสินใจโดยยึดหลักประชาธิปไตย และการเน้นให้นักเรียนตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติด้วยตนเอง

พฤติกรรมการสอนที่ไม่มีผู้ปฏิบัติ คือ การฝึกให้ผู้เรียนระบุจุดเด่นจุดอ่อนของทางเลือกแต่ละทาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนขั้นกำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

รายการที่สังเกต	การแสดงพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติร่วมกับผู้เรียน	5	71.42
2. การบรรยายขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้เรียน	5	71.42
3. การฝึกให้ผู้เรียนช่วยกันลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติ	4	57.14
4. การฝึกให้ผู้เรียนลำดับขั้นตอนการปฏิบัติด้วยตนเอง	3	42.85
5. การฝึกให้ผู้เรียนบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติ	3	42.85
6. การมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ภายหลังการเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน	5	71.42

จากตารางที่ 12 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประเภทที่ 5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 71.42 ปฏิบัติคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติร่วมกับนักเรียน การบรรยายขั้นตอนการปฏิบัติของนักเรียนก่อน และการมอบหมายการปฏิบัติในสถานการณ์จริงภายหลังการเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือการให้นักเรียนช่วยกันลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติ

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 42.85 ปฏิบัติ คือการฝึกให้นักเรียนลำดับขั้นตอนการปฏิบัติด้วยตนเอง และการบันทึกการปฏิบัติ

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นปฏิบัติด้วยความชื่นชม

รายการที่สังเกต	การแสดงพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การเร้าให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจก่อนปฏิบัติ	4	57.14
2. การสาธิตก่อนให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม	2	28.57
3. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทุกคน	5	71.42
4. การให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมกันทั้งชั้น	6	85.71
5. การให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม	4	57.14
6. การให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล	1	14.28
7. การให้ผู้เรียนคัดลอกเขียนเรื่องที่เรียนลงสมุด	5	71.42
8. การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง เช่น ในโบสถ์ ที่วัด ฯ	2	28.57
9. การฝึกให้ผู้เรียนบันทึกการฝึกปฏิบัติ	5	71.42

จากตารางที่ 13 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประเภทที่ 6 ปฏิบัติด้วยความ
ชื่นชม ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 85.71 ปฏิบัติ คือ การให้นักเรียน
ได้ฝึกปฏิบัติพร้อมกันทั้งชั้น

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 71.42 ปฏิบัติคือ การเปิดโอกาสให้
นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทุกคน การให้นักเรียนคัดลอกเขียนเรื่องที่เรียนลงสมุด
และการฝึกให้นักเรียนบันทึกการปฏิบัติ

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือ การเร้าให้นักเรียน
เกิดความพึงพอใจก่อนปฏิบัติ และการให้นักเรียนปฏิบัติเป็นกลุ่ม

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 28.57 ปฏิบัติ คือ การสาธิตก่อนให้นักเรียนปฏิบัติตาม และการให้นักเรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง เช่น ในโบสถ์ที่วัด ฯ

พฤติกรรมการสอน ที่ครูร้อยละ 14.28 ปฏิบัติ คือการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการให้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ

รายการที่สังเกต	การแสดงพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การสังเกตความสนใจ และความตั้งใจ ปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน	4	57.14
2. การแนะนำผู้เรียนระหว่างการปฏิบัติ	4	57.14
3. การบอก ชี้แจง ข้อบกพร่อง ในการปฏิบัติ ให้แก่ผู้เรียน	4	57.14
4. การพูด หรือแสดงท่าทางพอใจ ชมเชย เมื่อนักเรียนปฏิบัติถูกต้อง	5	71.42
5. การฝึกให้ผู้เรียนยอมรับคำติชมจากผู้อื่น	4	57.14
6. การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณา เปรียบเทียบ การปฏิบัติของเพื่อน	2	28.57
7. การฝึกให้ผู้เรียนหาสาเหตุที่ทำให้ปฏิบัติ ไม่ได้ผลตามที่ต้องการ	1	14.28
8. การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาข้อบกพร่อง และ ระบุสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข	2	28.57
9. การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้น ถ้าไม่มีการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง	3	42.85
10. การฝึกให้ผู้เรียนตรวจสอบการปฏิบัติโดยวิธี ใช้คำถาม	4	57.14
ใช้แบบประเมินตนเอง	-	-
ดูแลการปฏิบัติภายในกลุ่ม	4	57.14
อื่น ๆ ใช้แบบทดสอบหลังเรียน	1	14.28

จากตารางที่ 14 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประการที่ 7 ประเมินระหว่าง
ปฏิบัติ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมากร้อยละ 71.42 ปฏิบัติ คือการพูดหรือ
แสดงท่าทางพอใจ ชมเชย เมื่อนักเรียนปฏิบัติถูกต้อง

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือการสังเกตความ
ตั้งใจในการปฏิบัติของนักเรียน การแนะนำนักเรียนระหว่างการปฏิบัติ การบอก
ชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียน การฝึกให้ยอมรับคำติชมจากผู้อื่น การฝึกให้นักเรียน
ตรวจสอบผลการปฏิบัติ โดยการให้คำถาม และให้ดูแลการปฏิบัติภายในกลุ่ม

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 28.57 ปฏิบัติ คือ การฝึกให้นักเรียน
พิจารณา เปรียบเทียบกับการปฏิบัติของเพื่อน พิจารณาข้อบกพร่อง และระบุสิ่งที่ควร
ปรับปรุงแก้ไข

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 14.28 ปฏิบัติคือ การฝึกให้นักเรียนหา
สาเหตุที่ทำให้ปฏิบัติไม่ได้ผลตามที่ต้องการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

รายการที่สังเกต	การแสดงผลพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การใช้คำพูด หรือท่าทางกระตุ้นให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติตน เป็นรายบุคคลทันที	4	57.14
2. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ไขก่อนปรับปรุงการปฏิบัติของตนเอง	3	42.85
3. การส่งเสริม แนะนำให้ผู้เรียนแก้ไขการปฏิบัติของตนเอง	3	42.85
4. การให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการปรับปรุงว่าดีขึ้น ถูกต้อง เหมาะสมเพียงใด	3	42.85
5. การให้ผู้เรียนแก้ไขการปฏิบัติด้วยการทำงานกลุ่ม	2	28.57
6. การให้ผู้เรียนแก้ไขการปฏิบัติตามตัวอย่างที่ถูกต้อง	5	71.42

จากตารางที่ 15 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประเภทที่ 8 ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูส่วนมาก ร้อยละ 71.42 ปฏิบัติ คือ การให้นักเรียนแก้ไขการปฏิบัติตามตัวอย่างที่ถูกต้อง

พฤติกรรมการสอนที่ครู ร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือ การใช้คำพูด หรือท่าทางกระตุ้นให้นักเรียน ปรับปรุง แก้ไข การปฏิบัติตนเป็นรายบุคคลทันที

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 42.85 ปฏิบัติ คือการเสนอให้นักเรียนเสนอวิธีการแก้ไขก่อนปรับปรุงการปฏิบัติของตนเอง การส่งเสริมแนะนำให้นักเรียนแก้ไขการปฏิบัติของตนเอง และการให้นักเรียนตรวจสอบผลการปรับปรุง

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

รายการที่สังเกต	การแสดงพฤติกรรมของครู	
	N=7	ร้อยละ
1. การให้ผู้เรียนระบุความสำเร็จของการปฏิบัติ	4	57.14
2. การฝึกให้ผู้เรียนรายงานผลการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ	5	71.42
3. ให้ผู้เรียนบอกผลดี หรือประโยชน์ของการปฏิบัติที่ทำได้สำเร็จ	5	71.42
4. การให้คำชมเชย และยกย่องการปฏิบัติที่ทำได้สำเร็จ	4	57.14
5. การกระตุ้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	7	100.00
6. การยกตัวอย่างนักเรียนที่ประพฤติ ปฏิบัติตนถูกต้อง เพื่อเป็นกำลังใจ และกระตุ้นให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม	3	42.85
7. การสรุป แนะนำเพิ่มเติม	6	85.71

จากตารางที่ 16 จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประการที่ 9 ประเมินผลรวม เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ดังนี้

พฤติกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 100 คือ การกระตุ้นให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 71.42 ปฏิบัติ คือ การฝึกให้นักเรียนรายงานผลการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ การให้นักเรียนบอกผลดีหรือประโยชน์ที่ปฏิบัติได้ และการสรุป แนะนำ เพิ่มเติม

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 57.14 ปฏิบัติ คือ การให้นักเรียนระบุความสำเร็จของการปฏิบัติ และการยกย่อง ชมเชยการปฏิบัติที่ทำสำเร็จ

พฤติกรรมการสอนที่ครูร้อยละ 42.85 ปฏิบัติคือการยกตัวอย่างนักเรียนที่ประพฤติตนถูกต้อง เพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
แต่ละขั้นตอน จำแนกตามจำนวนครั้งที่สังเกต

ครู	จำนวนครั้งที่สังเกต	จำนวนครั้งที่สังเกตพฤติกรรมในการใช้ทักษะกระบวนการ								
		ขั้นที่1	ขั้นที่2	ขั้นที่3	ขั้นที่4	ขั้นที่5	ขั้นที่6	ขั้นที่7	ขั้นที่8	ขั้นที่9
คนที่ 1	3	3	2	1	1	1	2	1	1	1
คนที่ 2	3	3	2	1	1	2	3	2	2	1
คนที่ 3	3	3	2	1	-	2	3	2	2	1
คนที่ 4	3	3	2	1	1	2	2	3	3	1
คนที่ 5	3	3	2	-	-	1	2	1	1	2
คนที่ 6	3	3	1	-	-	-	2	-	-	1
คนที่ 7	3	3	2	2	2	2	3	2	-	2
รวม	21	21	13	6	5	10	17	11	9	9
ร้อยละ	100	100	61.90	28.57	23.80	47.61	80.95	57.14	42.85	42.85

จากตารางที่ 17 จากการสังเกตพฤติกรรม การใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนแต่ละขั้นตอน พบว่า

พฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการที่ครูร้อยละ 100 ปฏิบัติคือ ประการ
ที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

พฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการที่ครูร้อยละ 80.95 ปฏิบัติ คือ
ประการที่ 6 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

พฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการที่ครูร้อยละ 23.80 ปฏิบัติ คือ
ประการที่ 4 ประเมินและเลือกทางเลือก

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการ ได้ครบ 9 ประการ จำแนกตามจำนวนครั้งและจำนวนเรื่องที่สอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1.	จำนวนครั้งของการสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการ (N=21)		
	ใช้ได้ครบทั้ง 9 ประการในแต่ละครั้ง	-	-
	ใช้ได้ไม่ครบทั้ง 9 ประการในแต่ละครั้ง	21	100.00
2.	จำนวนเรื่องของการสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการ (N=7)		
	ครบกระบวนการ 9 ประการ	3	42.84
	ไม่ครบกระบวนการ 9 ประการ	4	57.12

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ในการสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูจำนวนทั้งหมด 21 ครั้ง ครูผู้สอนร้อยละ 100 ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการได้ครบทั้ง 9 ประการในการสอนแต่ละครั้ง และในการสังเกตการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ของครูผู้สอนทั้งหมด 7 เรื่อง ครูผู้สอนร้อยละ 42.84 สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบทั้ง 9 ประการ และครูร้อยละ 57.12 ไม่สามารถใช้ได้ครบทั้ง 9 ประการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้ทักษะกระบวนการ และปัญหาทักษะกระบวนการในการสอน
พระพุทธศาสนา จากการตอบแบบสอบถามของครู

2.1 ด้านสถานภาพของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	16	51.61
	หญิง	15	48.38
2.	อายุ		
	น้อยกว่า 34 ปี	1	3.22
	35-39 ปี	9	29.03
	40-44 ปี	8	25.80
	45-49 ปี	6	19.35
	มากกว่า 50 ปี	7	22.58
3.	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	22.58
	ปริญญาตรี	24	77.41
	สาขาวิชาที่ศึกษา		
	ประถมศึกษา	9	29.03
	บริหารการศึกษา	7	22.58
	ภาษาไทย	2	6.45
	ประวัติศาสตร์	2	6.45
	นาฏศิลป์	1	3.22

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
สาขาวิชาที่ศึกษา(ต่อ)			
	คหกรรม	1	3.22
	แนะแนว	1	3.22
	เคมี	1	3.22
	ไม่มีวิชาเอก	7	22.58
4.	ตำแหน่งหน้าที่ภายในโรงเรียน		
	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และสอนทุกวิชา	20	64.51
	ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาเพียงวิชาเดียว	4	12.90
	ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา และกลุ่มประสบการณ์อื่น	7	22.58
	ตำแหน่งหน้าที่นอกเหนือจากงานสอน		
	ผู้บริหารโรงเรียน	1	3.22
	หัวหน้างานกิจการนักเรียน	1	3.22
	เจ้าหน้าที่พัสดุ	1	3.22
5.	ชั้นที่ทำการสอนพระพุทธศานานอกเหนือจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	5	16.12
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	5	16.12
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6	1	3.22
6.	จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องที่สอน		
	น้อยกว่า 10 คน	4	12.90
	11-20 คน	8	25.80
	21-30 คน	15	48.38
	31-40 คน	8	25.80
	มากกว่า 40 คน	2	6.45

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
N=31			
7.	ประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนา หรือจริยศึกษา		
	ต่ำกว่า 5 ปี	19	61.29
	6-10 ปี	7	22.58
	11 ปีขึ้นไป	5	16.12
8.	การเข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการ		
	ในการสอนพระพุทธศาสนา		
	เคย	10	32.25
	ไม่เคย	21	67.74

จากตารางที่ 19 แสดงถึงจำนวน และร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามสถานภาพ ดังนี้

เพศ ครูผู้สอนเป็นเพศชายร้อยละ 51.61 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 48.38

อายุ ครูผู้สอนร้อยละ 29.03 มีอายุระหว่าง 35-39 ปี ครูร้อยละ 25.80 มีอายุระหว่าง 40-44 ปี ครูร้อยละ 22.58 มีอายุมากกว่า 50 ปี และครูร้อยละ 19.35 มีอายุระหว่าง 45-49 ปี

ระดับการศึกษา ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 77.41 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูร้อยละ 29.03 สำเร็จการศึกษาในสาขาประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 22.58 คือสาขาบริหารการศึกษา

ตำแหน่งหน้าที่ภายในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 65.51 เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ รองลงมา ร้อยละ 22.58 รับผิดชอบการสอนพระพุทธศาสนา และกลุ่มประสบการณ์อื่น ครูร้อยละ

12.90 สอนพระพุทธศาสนาเพียงวิชาเดียวในชั้นต่าง ๆ ภายในโรงเรียน สำหรับตำแหน่งหน้าที่นอกเหนือจากงานสอน ครูร้อยละ 3.22 เป็นผู้บริหารโรงเรียน เป็นหัวหน้างานกิจการนักเรียน และเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุของโรงเรียน

ชั้นที่ทำการสอนพระพุทธศาสนาออกเหนือจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือ ครูร้อยละ 16.12 สอนพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ครูร้อยละ 12.90 สอนพระพุทธศาสนาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องที่สอนอยู่ ครูร้อยละ 48.38 สอนนักเรียนห้องละ 21-30 คน รองลงมา ร้อยละ 25.80 สอนนักเรียนห้องละ 11-20 คน และ 31-40 คน

ประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนา หรือจริยศึกษา ครูส่วนมาก ร้อยละ 61.29 มีประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนา น้อยกว่า 5 ปี รองลงมา ครูร้อยละ 22.58 มีประสบการณ์ในการสอน ระหว่าง 6-10 ปี และร้อยละ 22.58 มากกว่า 11 ปีขึ้นไป

การเข้าร่วมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 67.74 ไม่เคยได้รับการอบรม ครูร้อยละ 32.25 ได้เคยเข้ารับการอบรมแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ข้อมูลด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา

2.2.1 ด้านการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
		N=31	
1.	วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับทักษะ- กระบวนการตามแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ชี้แจง แนะนำ อบรมเชิงปฏิบัติการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	25 3 31	80.64 9.67 100.00
2.	วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหา พระพุทธศาสนา ศึกษาเล่าเรียน หรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ได้รับการแนะนำจากพระสงฆ์ ผู้รู้ และ ศึกษานิเทศก์ อื่น ๆ ระบุ ได้รับการอบรมจากหน่วยงานเอกชน	8 30 4 1	25.80 96.77 12.90 3.22
3.	วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกใช้ วิธีสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ศึกษาเอกสาร	26	83.87

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
	ศึกษาดูงานการสอน	3	9.67
	ศึกษานิเทศก์ชี้แจง แนะนำ	3	9.67
	อบรมเชิงปฏิบัติการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5	16.12
4.	การได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนที่เน้น ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา		
	ได้รับ	14	45.16
	ไม่ได้รับ	17	54.83
	วิธีการได้รับ (N=14)		
	การอบรมแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	9	64.28
	การประชุมชี้แจงจากศึกษานิเทศก์จังหวัด	2	14.28
	การประชุมชี้แจงจากศึกษานิเทศก์อำเภอ	1	7.14
	การอบรมจากกลุ่มโรงเรียน	-	-
	การศึกษาเอกสาร	2	14.28

จากตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา ดังนี้

วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับทักษะกระบวนการตามแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนร้อยละ 80.64 ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหลักสูตร และร้อยละ 9.67 ได้รับการชี้แจง แนะนำ จากศึกษานิเทศก์

วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 96.77 ได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ครูผู้สอนร้อยละ 25.80 ศึกษาเล่าเรียน หรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ครูผู้สอนร้อยละ 12.90 ได้รับความรู้ จากการแนะนำของพระสงฆ์ ผู้รู้ และศึกษานิเทศก์

วิธีการได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิค การสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 83.87 ได้รับความรู้จากเอกสาร ร้อยละ 16.12 ได้รับความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและครูผู้สอนร้อยละ 9.67 ได้รับความรู้จากการศึกษาดูงานการสอน และการแนะนำ ที่แจ้งจากศึกษานิเทศก์

การได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 45.16 ได้รับความรู้ในการจัดทำ และ ครูร้อยละ 54.83 ไม่ได้ได้รับความรู้ในการจัดทำ

ในส่วนของครูที่ได้รับความรู้ ร้อยละ 64.28 ได้รับความรู้จากการอบรมแนว การใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ครูร้อยละ 14.28 ได้รับความรู้จากการอบรมภายในกลุ่มโรงเรียน และการประชุมที่แจ้ง จากศึกษานิเทศก์จังหวัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.2 ด้านการใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ที่ได้จากแบบสอบถามของครู

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1. วิธีการในการกระตุ้น หรือ ได้รับความสนใจของผู้เรียน			
ในการนำเข้าสู่บทเรียน			
	ใช้ปัญหาเป็นสื่อกระตุ้นความสนใจ	12	38.70
	ใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา	9	29.03
	สนทนาเกี่ยวกับปัญหาจากข่าวสารต่าง ๆ	19	61.29
	การบรรยายเนื้อหาพระพุทธศาสนาในบทเรียน	14	45.16
	เล่านิทานแล้วขมวดปมปัญหา	18	58.06
	ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์	15	48.38
2. วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเห็น			
ความสำคัญที่จะแก้ปัญหา			
	บรรยายผลที่จะเกิดจากปัญหา	14	45.16
	อภิปรายเกี่ยวกับผลที่จะเกิดจากปัญหา	16	51.61
	แบ่งกลุ่มระดมความคิด	18	58.06

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอนประเภทที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น ดังนี้

ด้านวิธีการกระตุ้น หรือ ได้รับความสนใจของนักเรียน ในการนำเข้าสู่บทเรียน ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 61.29 ปฏิบัติ คือ ใช้การสนทนาเกี่ยวกับปัญหา

จากข่าวสารต่าง ๆ ร่องลงมา ครูร้อยละ 58.06 ใช้วิธีเล่านิทานแล้วหมวดปมปัญหา
ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 29.03 คือการใช้สื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจปัญหา
ด้านวิธีสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเห็นความสำคัญของ
การแก้ปัญหา ครูผู้สอนร้อยละ 58.06 ใช้วิธีแบ่งกลุ่มระดมความคิด ร่องลงมา
ครูร้อยละ 51.61 ใช้วิธีอภิปรายเกี่ยวกับผลที่จะเกิดจากปัญหา ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ
45.16 ใช้วิธีบรรยายผลที่จะเกิดจากปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	วิธีฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์		
	ใช้สื่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา	10	32.25
	ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์	18	58.06
	เล่าเรื่องแล้วขมวดปมปัญหา	13	41.93
	ใช้คำถามนำ	18	58.06
2.	วิธีการใช้วิธีสอน หรือกิจกรรมการเรียนการสอน		
	ในการฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์		
	การอภิปราย	13	41.93
	การระดมความคิด	16	51.61
	การใช้คำถาม	18	58.06
	การทำงานกลุ่ม	22	70.96
	การใช้ใบงาน	7	22.58
	การค้นคว้า	15	48.38

จากตารางที่ 22 แสดงว่าครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ประเภทที่ 2 คิดวิเคราะห์วิจารณ์ ดังนี้

ด้านวิธีฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ ครูผู้สอนร้อยละ 58.06
ใช้วิธีตั้งคำถาม และให้นักเรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์ รองลงมา ครูร้อยละ
41.93 ใช้วิธีเล่าเรื่องแล้วขมวดปมปัญหา ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 32.25 ใช้สื่อ
สถานการณ์ที่เป็นปัญหา

ด้านการใช้วิธีสอน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนคิด
วิเคราะห์ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 70.96 ใช้วิธีการทำงานกลุ่ม รองลงมา ร้อยละ
58.06 ใช้วิธีตั้งคำถาม ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 22.59 คือ การใช้ใบงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นสร้างทางเลือกหลากหลาย

ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
	N=31	
การให้ผู้เรียนหาแนวทางแก้ปัญหา		
ให้ระดมความคิดหลาย ๆ วิธี	20	64.51
ให้เสนอแนวทางคนละ 1 วิธี	3	9.67
ให้เสนอแนวทางกลุ่มละ 1 วิธี	7	22.58
ให้เสนอแนวทางกลุ่มละหลาย ๆ วิธี	13	41.93

จากตารางที่ 23 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ประการที่ 3 สร้างทางเลือกหลากหลาย ดังนี้

ครูผู้สอนร้อยละ 64.51 ฝึกให้นักเรียนหาแนวทางแก้ปัญหา โดยการให้
ระดมความคิดหลาย ๆ วิธี รองลงมา ครูร้อยละ 41.93 ให้เสนอแนวทางกลุ่มละ
หลาย ๆ วิธี ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 9.67 ให้เสนอแนวทางคนละ 1 วิธี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประเมินและเลือกทางเลือก

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	การให้ผู้เรียนฝึกการรู้จักตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหา		
	ให้เลือกเพียงวิธีเดียว	-	-
	ให้ใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน	18	58.06
	ให้เลือกโดยใช้เสียงข้างมาก	10	32.25
	ครูและผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจ	19	61.29
2.	สิ่งที่ให้ผู้เรียนคำนึงถึง ในการตัดสินใจเลือกแนวทาง ปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา		
	จุดเด่น จุดอ่อนของแต่ละวิธี	5	16.12
	ข้อจำกัดของแต่ละวิธี	1	3.22
	ผลที่จะเกิดตามมาของแต่ละวิธี	13	41.93
	การรับฟังความเห็นของผู้อื่น	18	58.06
	การให้เหตุผลในการแสดงความคิด	22	70.96
3.	วิธีสอน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ในการฝึก ให้ผู้เรียนรู้จักประเมิน และตัดสินใจเลือกแนวทาง ปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา		
	การอภิปราย	12	38.70
	การระดมสมอง	14	45.16
	การทำงานกลุ่ม	23	74.19
	การใช้คำถาม	23	74.19

จากตารางที่ 24 แสดงว่าครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
 ประการที่ 4 ประเมินและเลือกทางเลือก ดังนี้

ด้านวิธีฝึกให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา ครู
 ผู้สอนร้อยละ 61.29 ตัดสินใจร่วมกับนักเรียน รองลงมา ครูร้อยละ 58.06 ให้
 ใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 32.25 ให้เลือกโดยใช้เสียงข้าง
 มาก

ด้านสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนมาก
 ร้อยละ 70.96 ให้คำนึงถึงการให้เหตุผลในการแสดงความคิด รองลงมาครูร้อยละ
 58.06 ให้รับฟังความเห็นของผู้อื่น ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 3.22 ให้คำนึงถึงข้อจำกัด
 ของแต่ละวิธี

ด้านการใช้วิธีสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในการฝึกให้นักเรียน
 รู้จักประเมิน และตัดสินใจเลือกแนวทาง ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 74.19 ใช้วิธี
 ตั้งคำถาม และการทำงานกลุ่ม รองลงมา ครูร้อยละ 45.16 ใช้วิธีการระดมสมอง
 ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 38.70 ใช้การอภิปราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนขั้นกำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
วิธีการฝึกให้ผู้เรียนวางแผนและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ		
บรรยายขั้นตอนแล้วให้ผู้เรียนวางแผน	14	45.16
ให้ผู้เรียนวางแผนและลำดับขั้นตอนด้วยตนเอง	3	9.67
วางแผนการปฏิบัติร่วมกับผู้เรียน	19	61.29
ให้ผู้เรียนวางแผนร่วมกันเป็นกลุ่ม	17	54.83

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน
ประการที่ 5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

ครูร้อยละ 61.29 วางแผนการปฏิบัติร่วมกับนักเรียน รองลงมา ครู
ร้อยละ 54.83 ให้นักเรียนวางแผนร่วมกันในกลุ่ม และที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 9.67
ให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติด้วยตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1. วิธีการสอนที่ใช้ในชั้นของการฝึกปฏิบัติ			
	การสาธิต	28	90.32
	การทำงานกลุ่ม	25	80.64
	การศึกษาค้นคว้า	15	48.38
	การสนทนาซักถาม	17	54.83
	การให้ทำแบบฝึกหัด	12	38.70
	การเชิญวิทยากร เช่น พระสงฆ์	3	9.67
2. การฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามที่ได้วางแผนและ ลำดับขั้นตอนไว้			
	ให้ฝึกปฏิบัติพร้อมกันทั้งชั้น	17	54.83
	ให้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย	23	74.19
	ให้ฝึกปฏิบัติทีละคน	11	35.48
	ให้ลองปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง	7	22.58
	ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ทั้งใน และนอกห้องเรียน	15	48.38

จากตารางที่ 26 แสดงว่าครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ประการที่ 6 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม ดังนี้

ด้านวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 90.32 ใช้
วิธีการสาธิต รองลงมา ร้อยละ 80.64 ใช้การทำงานกลุ่ม ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ
9.67 ใช้วิธีเชิญวิทยากร เช่น พระสงฆ์

ด้านการฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ
74.19 ให้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย รองลงมา ครูร้อยละ 54.83 ให้ฝึกปฏิบัติพร้อมกัน
ทั้งชั้น ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 22.58 ให้ลองปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	วิธีการประเมินการปฏิบัติของผู้เรียน		
	สังเกตขั้นตอน กระบวนการปฏิบัติ	28	90.32
	ใช้คำถาม	17	54.83
	ตรวจแบบบันทึกการปฏิบัติ	13	41.93
	ตรวจผลงานของผู้เรียน	21	67.74
2.	ผู้ประเมินระหว่างที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม		
	ครูเป็นผู้ประเมินเอง	15	48.38
	ผู้เรียนประเมินตนเอง	7	22.58
	ครูและผู้เรียนร่วมกันประเมิน	21	67.74
	ผู้เรียนประเมินกันเอง	7	22.58
3.	การปฏิบัติของครู ระหว่างที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ		
	ให้กำลังใจ แสดงท่าทางพอใจ ชมเชย	22	70.96
	ชี้ข้อบกพร่อง และจุดที่ควรแก้ไข	21	67.74
	แนะนำข้อควรปรับปรุง	21	67.74

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 27 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน
ประการที่ 7 ประเมินระหว่างปฏิบัติ ดังนี้

ด้านวิธีการประเมินการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 90.32 ใช้
การสังเกตขณะปฏิบัติ รองลงมา ครูร้อยละ 67.47 ใช้วิธีตรวจผลงาน ที่น้อยที่สุด
ครูร้อยละ 41.93 ใช้วิธีตรวจบันทึกการปฏิบัติ

ด้านผู้ประเมินระหว่างการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 67.74
ครูและนักเรียนร่วมกันประเมิน รองลงมา ครูร้อยละ 48.38 ครูเป็นผู้ประเมินเอง
ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 22.58 ให้นักเรียนประเมินตนเอง และให้นักเรียนร่วมกัน
ประเมิน

ด้านการปฏิบัติของครูในระหว่างนักเรียนทำกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติ ครู
ผู้สอน ร้อยละ 70.96 ให้กำลังใจ ใช้คำพูด หรือแสดงท่าทางพอใจ ชมเชยนักเรียน
รองลงมา ครูร้อยละ 67.74 ชี้ข้อบกพร่อง และแนะนำข้อควรปรับปรุงแก้ไขให้กับ
นักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนขั้นปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
วิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับปรุงการปฏิบัติ		
ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และบอกจุดที่ควรแก้ไข	12	38.70
กระตุ้นให้ปรับปรุงการปฏิบัติเป็นรายบุคคลทันที	8	25.80
ให้กำลังใจ และแนะนำข้อควรปรับปรุง	18	58.06
ให้เห็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่ถูกต้อง	18	58.06

จากตารางที่ 28 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน
ประเภทที่ 8 ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ดังนี้

ในการส่งเสริมให้นักเรียนปรับปรุงการปฏิบัติ ครูผู้สอนร้อยละ 58.06
ให้กำลังใจ แนะนำข้อควรปรับปรุง และให้เห็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่ถูกต้อง
รองลงมา ครูร้อยละ 38.70 ให้นักเรียนประเมินตนเองและบอกจุดที่ควรปรับปรุง
แก้ไข ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 25.80 กระตุ้นให้ปรับปรุงการปฏิบัติเป็นรายบุคคลทันที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประถมศึกษาผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
	N=31	
วิธีการทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในผลการปฏิบัติตน		
เป็นชาวพุทธที่ดี		
ให้รายงานความสำเร็จหน้าชั้น	7	22.58
ให้ผู้เรียนบอกผลดีที่ปฏิบัติได้	9	29.03
ให้คำชมเชยเป็นตัวอย่างที่ดี	22	70.96
ให้คำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์		
ในชีวิตประจำวัน	15	48.38

จากตารางที่ 29 แสดงว่าครูผู้สอน ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ประการที่ 9 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ ดังนี้

ในการทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในผลการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี
ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 70.96 ใช้วิธีให้คำชมเชยเป็นตัวอย่างที่ดี รองลงมา
ครูร้อยละ 48.38 ให้คำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ที่น้อยที่สุด
ครูร้อยละ 29.03 ให้นักเรียนบอกผลดีที่ปฏิบัติได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้วิธีสอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
วิธีสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรมการเรียน			
การสอนที่ใช้ในการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน			
พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3			
	การบรรยาย	24	77.41
	การอภิปราย	15	48.38
	การใช้คำถาม	23	74.19
	การเล่านิทาน	26	83.87
	กรณีตัวอย่าง	20	64.51
	กระบวนการกลุ่ม	21	67.74
	การเชิญวิทยากร	7	22.58
	การศึกษานอกสถานที่	7	22.58
	สถานการณ์จำลอง	6	19.35
	การแสดงบทบาทสมมติ	12	38.70
	การสาธิต	21	67.74
	การศึกษาค้นคว้า	16	51.61
	การนั่งสมาธิ	1	3.22
	การสัมภาษณ์	-	-
	การโต้วาทีธรรมะ	-	-

จากตารางที่ 30 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน และ กิจกรรมการเรียนการสอน ในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา ดังนี้

ด้านวิธีสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 83.87 ใช้การเล่านิทาน รองลงมา ครูร้อยละ 77.41 ใช้วิธีบรรยาย ครูร้อยละ 74.19 ใช้การตั้งคำถาม ครูร้อยละ 67.74 ใช้การสาธิต และวิธีการทำงานกลุ่ม ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 3.22 ให้นักเรียนนั่งสมาธิในโบสถ์ ที่ไม่มีผู้ใดใช้เลยคือ การสัมภาษณ์ และการโต้วาทีธรรมะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการใช้สื่อประกอบการสอน และแผนการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	สื่อประกอบการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
	พระพุทธรูปศาสนา		
	ของจริง	12	38.70
	รูปภาพ	30	96.77
	บัตรคำ	8	25.80
	สไลด์	2	6.45
	วิดีโอเทป	3	9.67
	เทปบันทึกเสียง	12	38.70
	ของจำลอง	7	22.58
	ใบงาน	10	32.25
	กระดานดำ ชอล์ค	20	64.51
	หนังสืออ้างอิง	9	29.03
	นิทาน	27	87.09
	วัด	3	9.67
	หนังสือพิมพ์	4	12.90
	บุคคลตัวอย่าง	7	22.58
	เกม	5	16.12
	เพลง	23	74.19
	หุ่น	-	-

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
2. การใช้แผนการสอนในการสอนพระพุทธศาสนา			
	ใช้	27	87.09
	ไม่ใช้	4	12.90
ที่มาของแผนการสอน (N=27)			
	ได้รับจากกรมวิชาการ	5	18.51
	จัดทำด้วยตนเอง	5	18.51
	ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้จัดทำ	5	18.51
	ศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นผู้จัดทำ	-	-
	กลุ่มโรงเรียนเป็นผู้จัดทำ	6	22.22
	ใช้แผนการสอนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ	6	22.22

จากตารางที่ 31 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้สื่อประกอบการสอน และแผนการสอน ในการสอนพระพุทธศาสนา ดังนี้

ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน ครูส่วนมาก ร้อยละ 96.77 ใช้รูปภาพ รองลงมา ครูร้อยละ 87.09 ใช้นิทาน ร้อยละ 74.19 ใช้เพลง ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 6.45 ใช้สไลด์

ด้านการใช้แผนการสอน ครูส่วนมาก ร้อยละ 87.09 ใช้แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอน โดยที่ครูร้อยละ 22.22 ใช้แผนการสอนซึ่งกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้จัดทำและใช้แผนการสอนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ครูร้อยละ 18.51ใช้แผนการสอนที่ได้รับจากกรมวิชาการ จากการจัดทำด้วยตนเอง และจากที่ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้จัดทำให้

ตารางที่ 32 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนแต่ละขั้นตอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
		N=31	
1.	ขั้นตอนของทักษะกระบวนการ ที่สามารถใช้ได้ทุกครั้ง หรือเกือบทุกครั้ง ในการสอนพระพุทธศาสนา		
	ประการที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น	23	74.19
	ประการที่ 2 คิด วิเคราะห์ วิจาร์ณ	19	61.29
	ประการที่ 3 สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย	18	58.06
	ประการที่ 4 ประเมินและเลือกทางเลือก	8	25.80
	ประการที่ 5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ	20	64.51
	ประการที่ 6 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม	19	61.29
	ประการที่ 7 ประเมินระหว่างปฏิบัติ	20	64.51
	ประการที่ 8 ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	16	51.61
	ประการที่ 9 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ	21	67.74
	ขั้นตอนที่ปฏิบัติได้น้อย หรือไม่ค่อยได้ปฏิบัติ เนื่องจาก ความจำกัดของเวลา จัดการเรียนการสอนได้ยาก และผู้เรียนยังไม่สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้		
2.	การใช้ทักษะกระบวนการได้ครบทั้ง 9 ประการ		
	เมื่อจบการสอนแต่ละครั้ง	5	16.12
	เมื่อจบการสอน 1 เรื่อง	11	35.45
	เมื่อจบการสอน 1 หมวด	3	9.67
	เมื่อจบการสอนทั้ง 4 หมวด	2	6.40
	ไม่สามารถสอนได้ครบทั้ง 9 ประการ	10	32.25

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ครูผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
พระพุทธศาสนา ดังนี้

ด้านการใช้ทักษะกระบวนการ 9 ประการ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ
74.19 ใช้ประการที่ 1 ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น รองลงมา ครูร้อยละ
67.74 ใช้ประการที่ 9 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ ครูร้อยละ 64.51
ใช้ประการที่ 5 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ และชั้นที่ 6 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม
ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 25.80 ใช้ประการที่ 4 ประเมินและเลือกทางเลือก เนื่องจาก
จากความจำกัดของเวลา ความยากของการจัดกิจกรรม และนักเรียนยังไม่
สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้

ด้านการใช้ทักษะกระบวนการให้ครบทั้ง 9 ประการ ครูผู้สอนร้อยละ
35.45 ปฏิบัติได้เมื่อจบการสอน 1 เรื่อง รองลงมา ครูร้อยละ 16.12 ปฏิบัติได้
เมื่อจบการสอนแต่ละครั้ง และครูร้อยละ 32.25 ไม่สามารถสอนได้ครบทั้ง 9
ประการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเนื้อหาพระพุทธศาสนา ที่ได้
สอนไปแล้ว

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
เนื้อหาพระพุทธศาสนา เรื่องที่ได้สอนไปแล้ว		
บุพการี ผู้มีพระคุณ	22	70.96
การคบเพื่อนที่ดี	19	61.29
ความมีระเบียบวินัย	27	87.09
ความพอใจในของของตน	20	64.51
ความกตัญญูต่อบุคคล	24	77.41
การปฏิบัติต่อสถานที่และสิ่งของที่ควรเคารพบูชา	15	48.38
ความเที่ยงธรรม	17	54.83
เบญจศีล	19	61.29
เบญจธรรม	19	61.29
โอวาท 3	7	22.58
อิทธิบาท 4	6	19.35
สังคหวัตถุ (ปิยวาจา อตถจริยา)	4	12.90
ขรวาสธรรม	-	-
หิริ โอตตัปปะ	5	16.12
พุทธศาสนสุภาษิต	-	-
การฝึกสติเบื้องต้น	10	32.25
การกราบ การไหว้ และการประเคน	23	74.19
การสวดบูชาคุณพระรัตนตรัย	17	41.93
การอาราธนาและสมาทานศีล 5	3	9.67
การไหว้พระสวดมนต์โดยย่อก่อนนอน	10	32.25

จากตารางที่ 33 แสดงว่า เนื้อหาพระพุทธศาสนา เรื่องที่ครูได้สอนไป แล้วเมื่อตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 87.09 สอนเรื่องความมีระเบียบวินัย ครู ร้อยละ 77.41 สอนเรื่องความกตัญญูกตเวที ครูร้อยละ 74.19 สอนเรื่อง การกราบ การไหว้ และการประเคน และครูร้อยละ 70.96 สอนเรื่องบุพการีผู้มีพระคุณ

ครูผู้สอนส่วนน้อย ร้อยละ 16.12 สอนเรื่อง หิริ โอตตัปปะ ครูร้อยละ 12.90 สอนเรื่องสังคหัตถุ(ปิยวาจา อุตถจริยา) และครูร้อยละ 9.67 สอนเรื่อง การอาราธนาและสมาทานศีล 5

เรื่องที่ยังไม่มีครูสอนเลยนับถึงเวลาที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ พุทธ ศาสนสุภาสิต และขราวาสธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเนื้อหาพระพุทธศาสนาที่ใช้
ทักษะกระบวนการในการสอน

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
เนื้อหาพระพุทธศาสนา เรื่องที่ได้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
บุพการี ผู้มีพระคุณ	19	61.29
การคบเพื่อนที่ดี	13	41.93
ความมีระเบียบวินัย	22	70.96
ความพอใจในของของตน	14	45.16
ความกตัญญูกตเวทิต	15	48.38
การปฏิบัติต่อสถานที่และสิ่งของที่ควรเคารพบูชา	8	25.80
ความเที่ยงธรรม	14	45.16
เบญจศีล	12	38.70
เบญจธรรม	12	38.70
โอวาท 3	3	9.67
อิทธิบาท 4	2	6.45
สังคหวัตถุ (ปิยวาจา อตถจริยา)	2	6.45
ฆราวาสธรรม	-	-
hiri โอตตัปปะ	2	6.45
พุทธศาสนสุภาษิต	-	-
การฝึกสติเบื้องต้น	7	22.58
การกราบ การไหว้ และการประเคน	18	58.06
การสวดบูชาคุณพระรัตนตรัย	13	41.93
การอาราธนาและสมาทานศีล 5	-	-
การไหว้พระสวดมนต์โดยย่อก่อนนอน	7	22.58

จากตารางที่ 34 แสดงว่า เนื้อหาพระพุทธศาสนา เรื่องที่ครูผู้สอนได้ใช้ทักษะกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน เป็นดังนี้

ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 70.96 ได้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน เรื่องความมีระเบียบวินัย รองลงมา ร้อยละ 61.29 สอนเรื่องบุพการี ผู้มีพระคุณ และครูร้อยละ 58.06 สอนเรื่องการกราบ การไหว้ และการประเคน

ครูผู้สอนส่วนน้อย ร้อยละ 6.45 ได้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน เรื่อง อธิปไตย 4 สังคหวัตถุ (ปิยวาจา อตถจริยา) และหิริ โอตตัปปะ

เรื่องที่ครูสอนไปแล้ว และไม่ได้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนเลย คือ เรื่องการอาราธนาและสมาทานศีล 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการติดตามการปฏิบัติของผู้เรียน ภายหลังจากการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	วิธีการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติของผู้เรียน ภายหลังจากที่เรียนไปแล้ว		
	สนทนาซักถามเป็นระยะ	17	54.83
	สอบถามจากผู้ปกครอง	9	29.03
	ให้รายงานผลการปฏิบัติเป็นระยะ	7	22.58
	ให้ผู้เรียนจับคู่ และดูการปฏิบัติกันเอง	3	9.67
	แบ่งกลุ่มผู้เรียน และดูการปฏิบัติกันภายในกลุ่ม	7	22.58
	คอยสังเกตการปฏิบัติทั้งเมื่ออยู่ในห้อง และ นอกห้องเรียน	25	80.64

จากตารางที่ 35 แสดงว่า หลังจากการสอนเนื้อหาพระพุทธศาสนา เรื่องต่าง ๆ แล้ว ครูผู้สอนได้ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติของนักเรียน โดยครู ส่วนมาก ร้อยละ 80.64 ใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติทั้งเมื่ออยู่ในห้องและนอกห้องเรียน รองลงมา ครูร้อยละ 54.83 ใช้วิธีสนทนาซักถามเป็นระยะ ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 9.67 ให้นักเรียนจับคู่ และดูแลการปฏิบัติกันเอง

ตารางที่ 36 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความคิดเห็น
ต่อความเหมาะสมในการใช้ทักษะกระบวนการ

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาพระพุทธศาสนา กับการใช้ ทักษะกระบวนการ ในการสอน		
เหมาะสม	30	96.78
เนื่องจาก ระบุ ใช้ปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน และนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ทุกชั้นตอน		
ไม่เหมาะสม	1	3.22
เรื่องที่ไม่เหมาะกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน พระพุทธศาสนาได้แก่ การฝึกสติ เนื่องจาก พระพุทธเจ้ากำหนดวิธีไว้ดีแล้ว		
2. ความเหมาะสมของทักษะกระบวนการ กับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3		
เหมาะสม	28	90.32
ไม่เหมาะสม	3	9.67
3. ความเหมาะสมของคาบเวลาในการสอนพระพุทธศาสนา		
เหมาะสม	20	64.51
มากเกินไป	5	16.12
น้อยเกินไป	6	19.35

จากตารางที่ 36 แสดงว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ดังนี้

ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาพระพุทธศาสนากับการใช้ทักษะกระบวนการ ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 96.78 เห็นว่ามีความเหมาะสม เนื่องจากใช้ปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน และนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ทุกขั้นตอน ครูผู้สอนร้อยละ 3.22 เห็นว่าไม่เหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องการฝึกสติ หรือจิตภาวนา เนื่องจาก พระพุทธเจ้ากำหนดวิธีไว้ดีแล้ว

ด้านความเหมาะสมของทักษะกระบวนการ กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 90.32 เห็นว่า เหมาะสม

ด้านความเหมาะสมของคาบเวลาในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอน ร้อยละ 64.51 เห็นว่า มีความเหมาะสม ครูร้อยละ 19.35 เห็นว่ามากเกินไป และครูร้อยละ 16.12 เห็นว่าน้อยเกินไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.3 ด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตารางที่ 37 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการได้รับการสนับสนุน การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการสนับสนุน ส่งเสริม การใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3		
	ผู้บริหารโรงเรียน	5	16.12
	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	11	35.46
	ศึกษานิเทศก์จังหวัด	5	16.12
	ครูวิชาการโรงเรียน	7	22.58
	ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน	3	9.67
2.	การได้รับการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3		
	ได้รับ	12	38.70
	ไม่ได้รับ	19	61.29
	ผู้ให้การนิเทศ (N=12)		
	ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายใน	8	66.66
	ครูวิชาการนิเทศภายใน	2	16.66
	ศึกษานิเทศก์แนะนำ ชี้แจง	2	16.66
	ปริมาณการได้รับการนิเทศ (N=12)		
	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	-	-
	เดือนละ 1 ครั้ง	6	50.00
	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	6	50.00

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N= 31	ร้อยละ
3.	การได้รับการสนับสนุนด้านหนังสือ เอกสาร เกี่ยวกับ การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
	ได้รับอย่างเพียงพอ	6	19.35
	ได้รับ แต่ไม่เพียงพอ	25	80.64
	แหล่งที่มา		
	กรมวิชาการ	15	48.38
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	6	19.35
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	4	12.90
	กลุ่มโรงเรียน	2	6.45
4.	การสนับสนุนด้านการเข้ารับการอบรมสัมมนา การใช้ทักษะกระบวนการในการสอน		
	ได้รับเพียงพอแล้ว	2	6.45
	ได้รับ แต่ควรจัดอบรมทุกปี	6	19.35
	ได้รับน้อยเกินไป	23	74.19
	ไม่ได้รับการอบรมเลย	-	-
5.	การได้รับการสนับสนุนด้านการบริการสื่อประกอบการสอน		
	พอเพียง	4	12.90
	น้อยเกินไป	27	87.09

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
6. สิ่งที่ได้รับ และส่งผลต่อการใช้ทักษะกระบวนการ			
เป็นอย่างไรดังคือข้อใด			
	หนังสือ เอกสาร ตำราต่าง ๆ	16	51.61
	การเข้าอบรมสัมมนา	9	29.03
	การได้รับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	1	3.22
	การบริการสื่อการสอนอย่างพอเพียง	3	9.67
	การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง	1	3.22
	การศึกษาดูงานการสอนของผู้อื่น	1	3.22

จากตารางที่ 36 แสดงว่า ครูผู้สอนได้รับการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา ดังนี้

ด้านการได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอน ร้อยละ 35.46 ได้รับจากศึกษานิเทศก์อำเภอ รองลงมา ร้อยละ 22.58 ได้รับจากครูวิชาการโรงเรียน ผู้มีบทบาทน้อยที่สุด ร้อยละ 9.67 คือครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

ด้านการได้รับการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 38.70 ได้รับการนิเทศ โดยได้รับการนิเทศภายในจากผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.66 จากครูวิชาการและจากการแนะนำของศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 16.66 เดือนละ 1 ครั้ง และภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ด้านการได้รับการสนับสนุนด้านหนังสือ เอกสาร ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ครูผู้สอน ร้อยละ 80.64 ได้รับแต่ไม่เพียงพอ ครูร้อยละ 19.35 ได้รับอย่างเพียงพอ โดยได้รับจากกรมวิชาการ ร้อยละ 48.38

ด้านการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมสัมมนา การใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอน ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 74.19 ได้รับน้อยเกินไป ร้อยละ 6.45
ได้รับการอบรมเพียงพอแล้ว

ด้านการสนับสนุนด้านการบริการสื่อประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนมาก
ร้อยละ 87.09 ได้รับน้อยเกินไป และร้อยละ 12.90 ได้รับเพียงพอแล้ว

ด้านสิ่งที่มีผลเป็นอย่างยิ่ง ต่อการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอน
พระพุทธศาสนา ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 51.61 ได้รับจากการศึกษาเอกสาร
ตำราต่าง ๆ รองลงมา ครูร้อยละ 29.03 ได้รับจากการอบรมสัมมนา ที่ครูได้รับ
น้อยที่สุด ร้อยละ 3.22 คือ การได้รับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การ
นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการศึกษาดูงานการสอนของผู้อื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ข้อมูลด้านปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา

2.3.1 ด้านปัญหาการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้
ทักษะกระบวนการในการสอน

ตารางที่ 38 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการได้รับความรู้
ความเข้าใจในการสอนพระพุทธศาสนา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	การได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา		
	มีปัญหา	29	93.54
	ไม่มีปัญหา	2	6.45
	สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=29)		
	เวลาในการอบรมแนวการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุงน้อยเกินไป	16	55.17
	เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ	19	65.51
	ขาดการชี้แจง แนะนำ จากศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครูวิชาการ	15	51.72
2.	การได้รับความรู้ เกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน ให้เหมาะสมกับทักษะกระบวนการ		
	มีปัญหา	29	93.54
	ไม่มีปัญหา	2	6.45
	สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=29)		
	เอกสารประกอบการศึกษา ค้นคว้าน้อยเกินไป	18	62.06
	ไม่เคยได้รับการอบรมการเลือกใช้วิธีสอน	15	51.72

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
	ขาดโอกาสในการศึกษาต่องานการสอนของผู้อื่น	14	48.27
	ขาดการแนะนำ ชี้แจงจากศึกษานิเทศก์		
	ผู้บริหาร ครูวิชาการ	11	37.93
3.	การได้รับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา และ		
	การปฏิบัติตามศาสนพิธี		
	มีปัญหา	28	90.32
	ไม่มีปัญหา	3	9.67
	สิ่งที่เป็นปัญหา (N=28)		
	เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ	21	74.99
	ขาดผู้รู้ในการให้คำแนะนำ ปรัชษา	16	57.14
	ไม่เคยได้รับการศึกษา อบรม	12	42.85
4.	การได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนที่เน้น		
	ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา		
	มีปัญหา	31	100.00
	ไม่มีปัญหา	-	-
	สิ่งที่เป็นปัญหา (N=31)		
	เวลาในการฝึกเขียนแผนการสอนในการอบรม	15	48.38
	แนวการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง น้อยเกินไป		
	ขาดที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ชี้แจง	16	51.61
	เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ	19	61.29
5.	การได้รับแผนการสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
	มีปัญหา	28	90.32
	ไม่มีปัญหา	3	9.67

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
		N=31	
สิ่งที่ เป็นปัญหา			
	ไม่ได้รับแผนการสอน	12	42.85
	ได้รับแผนการสอนล่าช้า	7	24.99
	แผนการสอนไม่ละเอียด หรือชัดเจน	12	42.85

จากตารางที่ 38 แสดงว่า ครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการได้รับความรู้ความเข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา ดังนี้

ด้านการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 93.54 มีปัญหา โดยร้อยละ 65.51 มีปัญหาเรื่องเอกสารประกอบการศึกษา คิดว่าไม่เพียงพอ รองลงมา ครูร้อยละ 55.17 เห็นว่าเวลาที่ใช้ในการอบรมแนวการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุง น้อยเกินไป ครูผู้สอนร้อยละ 6.45 ไม่มีปัญหาด้านนี้

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะกับทักษะกระบวนการ ครูผู้สอนร้อยละ 93.54 มีปัญหา โดยร้อยละ 62.06 มีปัญหาด้านเอกสารประกอบการศึกษา คิดว่าน้อยเกินไป รองลงมา ร้อยละ 51.72 ไม่เคยผ่านการอบรมการเลือกใช้วิธีสอน และร้อยละ 6.45 ไม่มีปัญหาในด้านนี้

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติ ตามศาสนพิธี ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 90.32 มีปัญหาในด้านนี้ โดยร้อยละ 74.99 มีปัญหาเรื่องเอกสารประกอบการศึกษา คิดว่าไม่เพียงพอ รองลงมา ร้อยละ 51.61 ขาดผู้รู้ในการให้คำแนะนำ ที่แจ่ม ครูผู้สอน ร้อยละ 9.67 ไม่มีปัญหาด้านนี้

ด้านการได้รับความรู้ เรื่องการจัดทำแผนการสอน ที่เน้นทักษะ
กระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 100 มีปัญหาในด้านนี้ โดย
ร้อยละ 61.29 ขาดเอกสารประกอบการศึกษา คิดว่า ร่องลงมาร้อยละ 51.61
ขาดที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และร้อยละ 48.38 มีปัญหาเรื่องเวลาในการฝึกเขียน
แผนการสอนในการอบรมแนวการใช้หลักสูตร น้อยเกินไป

ด้านการได้รับแผนการสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนร้อยละ
90.32 ประสบปัญหาในด้านนี้ โดยร้อยละ 42.85 ได้รับแผนการสอนล่าช้า และ
แผนการสอนไม่ละเอียด ชัดเจนพอ ครูผู้สอนร้อยละ 9.67 ไม่มีปัญหาในด้านนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.2 ด้านปัญหาการใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับทักษะกระบวนการ
ในการสอน

ตารางที่ 39 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
ปัญหาของการสอนชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น		
มีปัญหา	25	80.64
ไม่มีปัญหา	6	19.35
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=25)		
การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรม		
การเรียนการสอน	15	60.00
การเลือกใช้สื่อประกอบการสอน	12	48.00
การใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเห็นปัญหา	6	24.00
การทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญของปัญหา	12	48.00
การใช้ปัญหาในการนำเข้าสู่บทเรียน	7	28.00

จากตารางที่ 39 แสดงว่า ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในชั้นตระหนัก
ในปัญหาและความจำเป็น ครูผู้สอนร้อยละ 80.64 มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้ โดย
ครูผู้สอนร้อยละ 60.00 มีปัญหาการเลือกใช้วิธีสอน รองลงมา ครูร้อยละ 48.00 มี
ปัญหาการเลือกใช้สื่อประกอบการสอน และการทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญของ
ปัญหา ครูผู้สอน ร้อยละ 19.35 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

ตารางที่ 40 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนขั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
	N=31	
ปัญหาของการสอนขั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์		
มีปัญหา	26	83.87
ไม่มีปัญหา	5	16.12
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=26)		
การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคและกิจกรรม		
การเรียนการสอน	10	38.46
การใช้คำถาม เพื่อฝึกการคิด	6	23.07
การฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา	14	53.84
การฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติงานกลุ่ม	6	23.07
การฝึกให้ผู้เรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์	6	23.07

จากตารางที่ 40 แสดงว่า ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในขั้นคิด
วิเคราะห์ ครูผู้สอนร้อยละ 83.87 มีปัญหา โดยร้อยละ 53.84 เป็นปัญหาด้านการ
ให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ รองลงมา ร้อยละ 38.46 เป็นปัญหาการเลือกใช้วิธีสอน
ครูผู้สอนร้อยละ 16.12 ไม่มีปัญหาในการสอนขั้นตอนนี้

ตารางที่ 41 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นสร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย

ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
	N=31	
ปัญหาของการสอนชั้นสร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย		
มีปัญหา	26	83.87
ไม่มีปัญหา	5	16.12
สิ่งที่เป็นปัญหา (N=26)		
การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิค และกิจกรรม		
การเรียนการสอน	12	46.15
การกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น	13	50.00
การฝึกให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	19.23
การฝึกให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็น	10	38.46

จากตารางที่ 41 แสดงว่า ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในชั้นสร้างทางเลือกหลากหลาย ครูผู้สอนร้อยละ 83.87 มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้ โดยร้อยละ 50.00 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น รองลงมา ร้อยละ 46.15 เป็นปัญหาการเลือกใช้วิธีสอน และครูผู้สอน ร้อยละ 16.12 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

ตารางที่ 42 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประถมศึกษาและเลือกทางเลือก

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
ปัญหาของการสอนชั้นประถมศึกษาและเลือกทางเลือก		
มีปัญหา	25	80.64
ไม่มีปัญหา	6	19.35
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=25)		
การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคและกิจกรรมการเรียน		
การสอน	12	48.00
การฝึกให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือก		
ทางเลือก	13	52.00
การฝึกให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	6	24.00
การฝึกให้ผู้เรียนยอมรับทางเลือกของเสียงส่วนใหญ่	8	32.00

จากตารางที่ 42 แสดงว่า ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ ในชั้น
ประถมศึกษาและเลือกทางเลือก ครูผู้สอน ร้อยละ 80.64 มีปัญหาในการสอน โดย
ร้อยละ 52.00 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการฝึกให้นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือก
ทางเลือก รองลงมา ร้อยละ 48.00 เป็นปัญหาการเลือกใช้วิธีสอน ครูผู้สอน
ร้อยละ 19.35 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

ตารางที่ 43 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นกำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวนครู	ร้อยละ
	N=31	
ปัญหาของการสอนชั้นกำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ		
มีปัญหา	25	80.64
ไม่มีปัญหา	6	19.35
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=25)		
การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคและกิจกรรมการเรียน		
การสอน	8	32.00
การฝึกให้ผู้เรียนวางแผนการปฏิบัติด้วยตนเอง	15	60.00
การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม	8	32.00

จากตารางที่ 43 แสดงว่า ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในชั้น
กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ครูผู้สอนร้อยละ 80.64 มีปัญหาในการสอน โดย
ร้อยละ 60.00 เป็นปัญหาในการฝึกให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติด้วยตนเอง
รองลงมาร้อยละ 32.00 เป็นปัญหาการเลือกใช้วิธีสอน และการฝึกการทำงานกลุ่ม
ครูผู้สอนร้อยละ 19.35 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 44 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
ปัญหาของการสอนชั้นปฏิบัติด้วยความชื่นชม		
มีปัญหา	22	70.96
ไม่มีปัญหา	9	29.03
สิ่งที่เป็นปัญหา (N=22)		
การเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคและกิจกรรมการเรียน		
การสอน	6	27.27
เวลาของการฝึกปฏิบัติ	10	45.45
การสาธิตก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ	3	13.63
การใช้สื่อประกอบการสอน	5	22.72
การทำให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยความเต็มใจ	8	36.36
การให้นักเรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริง		
นอกห้องเรียน	11	50.00

จากตารางที่ 44 แสดงว่า ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในชั้น
ปฏิบัติด้วยความชื่นชม ครูผู้สอนร้อยละ 70.96 มีปัญหาในการสอน โดยร้อยละ
50.00 เป็นปัญหาการให้นักเรียนปฏิบัติในสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน รองลงมา
ร้อยละ 45.45 เป็นปัญหาในเรื่องของเวลาของการฝึกปฏิบัติ ครูผู้สอนร้อยละ
29.03 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

ตารางที่ 45 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
ปัญหาของการสอนชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ		
มีปัญหา	26	83.87
ไม่มีปัญหา	5	16.12
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=26)		
การฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	8	30.76
การฝึกให้ผู้เรียนพิจารณาข้อควรปรับปรุงของตนเอง	13	50.00
การฝึกให้ผู้เรียนยอมรับฟังคำติชมจากผู้อื่น	10	38.46
การติดตามดูผู้เรียนในขณะปฏิบัติในสถานการณ์จริง นอกห้องเรียน	17	65.38

จากตารางที่ 45 แสดงว่า ปัญหาในการใช้ทักษะกระบวนการในชั้นประเมิน
ระหว่างปฏิบัติ ครูผู้สอนร้อยละ 83.87 มีปัญหาในการสอน โดยร้อยละ 65.38
มีปัญหาในการติดตามดูนักเรียน ในขณะปฏิบัติในสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน รอง
ลงมา ครูร้อยละ 50.00 มีปัญหาในการฝึกให้นักเรียนพิจารณาข้อควรปรับปรุงของ
ตนเอง ครูผู้สอนร้อยละ 16.12 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

ตารางที่ 46 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
ปัญหาของการสอนชั้นปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ		
มีปัญหา	19	61.29
ไม่มีปัญหา	12	38.70
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=19)		
การฝึกให้ผู้เรียนแก้ไขการปฏิบัติด้วยตนเอง	14	73.68
การชี้แนะ เพิ่มเติมขณะให้ผู้เรียนปรับปรุง การปฏิบัติ	7	36.84

จากตารางที่ 46 แสดงว่า ปัญหาในการใช้ทักษะกระบวนการในชั้น
ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ครูผู้สอนร้อยละ 61.29 มีปัญหาในการสอน โดยร้อยละ
73.68 มีปัญหาในการฝึกให้นักเรียนแก้ไขการปฏิบัติด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ
36.84 มีปัญหาในการชี้แจง แนะนำเพิ่มเติมขณะให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครู
ผู้สอนร้อยละ 38.70 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

ศูนย์วิจัยที่รักวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ
ในการสอนชั้นประถมศึกษาผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
ปัญหาของการสอนชั้นประถมศึกษาผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ		
มีปัญหา	20	64.51
ไม่มีปัญหา	11	35.46
สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=20)		
การให้ผู้เรียนเสนอผลงานหน้าชั้น	9	45.00
การทำให้ผู้เรียนรู้สึกภูมิใจในการปฏิบัติ	7	35.00
การให้ผู้เรียนคิดถึงประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	11	55.00

จากตารางที่ 47 แสดงว่า ปัญหาในการใช้ทักษะกระบวนการในชั้น
ประถมศึกษาผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ ครูผู้สอนร้อยละ 64.51 มีปัญหาในการสอน
โดยร้อยละ 55.00 มีปัญหาในการให้นักเรียนคิดถึงประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา ร้อยละ 45.00 มีปัญหาในการให้นักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้น
ครูผู้สอนร้อยละ 35.46 ไม่มีปัญหาในการสอนชั้นตอนนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.3 ด้านปัญหาการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน

ตารางที่ 48 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการ

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
1.	การได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา		
	มีปัญหา	26	83.87
	ไม่มีปัญหา	5	16.12
	สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=26)		
	ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการสอนพระพุทธศาสนา	3	11.53
	ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3	11.53
	ได้รับโอกาสในการเข้าอบรม ประชุม เพื่อเพิ่ม ความรู้ น้อยเกินไป	23	88.46
2.	การได้รับการนิเทศการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา		
	มีปัญหา	27	87.09
	ไม่มีปัญหา	4	12.90
	สิ่งที่ เป็นปัญหา (N=27)		
	ผู้บริหารไม่มีเวลานิเทศภายใน	5	18.51
	ศึกษานิเทศก์ มุ่งเน้นการนิเทศวิชาอื่นมากกว่า	8	29.62
	ผู้นิเทศไม่ติดตามผลการนิเทศ	2	7.40
	ได้รับการนิเทศภายในและจากศึกษานิเทศก์ น้อยเกินไป	15	55.55

ตารางที่ 48 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนครู N=31	ร้อยละ
3.	ความรู้ ความสามารถของผู้นิเทศเกี่ยวกับการใช้ทักษะ- กระบวนการในการสอนพระพุทธศาสนา		
	มีปัญหา	26	83.87
	ไม่มีปัญหา	5	16.12
	สิ่งที่ปัญหา (N=26)		
	ผู้นิเทศไม่มีความถนัด หรือความชำนาญเกี่ยวกับ การนิเทศ	7	26.92
	ผู้นิเทศขาดความรู้แท้จริงเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	8	30.76
	ผู้นิเทศไม่สามารถอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับทักษะ กระบวนการ	14	53.84
4.	ความพอเพียงของสื่อประกอบการสอน และเอกสารค้นคว้า ในการสอนพระพุทธศาสนา		
	มีปัญหา	28	90.32
	ไม่มีปัญหา	3	9.67
	สิ่งที่ปัญหา (N=28)		
	งบประมาณในการจัดทำ จัดซื้อสื่อน้อยเกินไป	12	42.85
	ได้รับเอกสาร หนังสือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง น้อยเกินไป	20	71.42
	ไม่สามารถหาสื่อที่ต้องการได้ เช่น รูปภาพ ของจริง	18	64.28

จากตารางที่ 48 แสดงว่า ปัญหาการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน เป็นดังนี้

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธรศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 83.87 มีปัญหาในการสอน โดยร้อยละ 88.46 มีปัญหาเกี่ยวกับการได้รับโอกาสในการเข้าอบรม ประชุมเพื่อเพิ่มความรู้ รองลงมา ร้อยละ 11.53 มีปัญหาเรื่องการขาดขวัญและกำลังใจ และผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการสอนพระพุทธรศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 16.12 ไม่มีปัญหาในด้านนี้

ด้านการนิเทศ การใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนพระพุทธรศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 87.09 มีปัญหาในเรื่องการได้รับการนิเทศ โดยร้อยละ 55.55 เห็นว่าได้รับการนิเทศภายใน และจากศึกษานิเทศก์น้อยเกินไป รองลงมา ร้อยละ 29.62 เห็นว่า ศึกษานิเทศก์มุ่งเน้นการนิเทศวิชาอื่นมากกว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 12.90 เห็นว่าไม่มีปัญหา

ด้านความรู้ ความสามารถของผู้นิเทศเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนพระพุทธรศาสนา ครูผู้สอน ร้อยละ 83.87 เห็นว่ามีปัญหา โดยครูร้อยละ 53.84 มีปัญหาเรื่องผู้นิเทศไม่สามารถอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับทักษะกระบวนการ รองลงมา ร้อยละ 30.76 มีปัญหาว่าผู้นิเทศขาดความรู้แท้จริงเกี่ยวกับพระพุทธรศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 16.12 เห็นว่าไม่มีปัญหา

ด้านความเพียงพอของสื่อประกอบ และเอกสารค้นคว้าในการสอนพระพุทธรศาสนา ครูผู้สอนร้อยละ 90.32 เห็นว่ามีปัญหา โดยร้อยละ 71.42 มีปัญหาการได้รับเอกสาร หนังสือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน้อยเกินไป รองลงมา ร้อยละ 64.28 มีปัญหาการไม่สามารถหาสื่อประกอบการสอนที่ต้องการได้ ครูผู้สอน ร้อยละ 9.67 ไม่มีปัญหาในด้านนี้

ตอนที่ 3 ข้อมูลการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครู ที่ได้จากแบบสอบถาม
ของนักเรียน

3.1 ด้านสถานภาพของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 49 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน N=814	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	412	50.61
	หญิง	402	49.39
2.	อายุ		
	8 ปี	342	42.01
	9 ปี	403	49.50
	10 ปี	64	7.86
	11 ปี	2	0.24
	12 ปี	2	0.24
	13 ปี	1	0.12
3.	จำนวนนักเรียนในห้อง (N=31)		
	น้อยกว่า 10 คน	4	12.90
	11 - 20 คน	6	19.35
	21 - 30 คน	14	45.16
	31 - 40 คน	5	16.12
	มากกว่า 40 ค	2	6.45

จากตารางที่ 49 แสดงถึงจำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 40.61 เป็นเพศชาย และร้อยละ 49.39 เป็นเพศหญิง นักเรียน ร้อยละ 49.50 อายุ 9 ปี รองลงมาร้อยละ 42.01 อายุ 8 ปี จำนวนนักเรียนในห้อง ร้อยละ 45.16 มีประมาณ 21-30 คน ที่น้อยที่สุด ร้อยละ 6.45 มีจำนวนนักเรียนในห้องมากกว่า 40 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 50 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูในชั้นตระหนักในปัญหาและความจำเป็น

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
วิธีการสอนเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน		
ในการนำเข้าสู่บทเรียน		
ใช้รูปภาพเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา	81	9.95
ใช้ปัญหาเพื่อสร้างความสนใจ	349	42.87
สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	402	49.38
เล่าเรื่อง หรือนิทาน เพื่อสร้างความสนใจ	191	23.46
บรรยายเรื่องที่เรียน	487	59.82
ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์	25	3.07

จากตารางที่ 50 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนที่ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 59.82 ใช้วิธีบรรยายเรื่องที่เรียน รองลงมา ร้อยละ 49.38 ใช้วิธีสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ครูร้อยละ 42.87 ใช้ปัญหาเพื่อสร้างความสนใจ ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 3.07 ใช้วิธีให้นักเรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 51 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนของครูในชั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
วิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนคิดวิเคราะห์		
ใช้สื่อสถานการณ์ปัญหา	307	37.71
ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์	38	4.66
เล่าเรื่องแล้วขมวดปมปัญหา	495	60.81
ให้ดูภาพและแสดงความคิดเห็น	119	14.61
ใช้คำถามนำ	230	28.25

จากตารางที่ 51 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 60.81 ใช้วิธีเล่าเรื่องแล้วขมวดปมปัญหา ครูร้อยละ 37.71 ใช้สื่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และครูร้อยละ 28.25 ใช้วิธีตั้งคำถาม ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 4.66 ใช้วิธีให้นักเรียนยกตัวอย่างจากประสบการณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 52 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะ กระบวนการ ในการสอนของครูในชั้นสร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
การให้นักเรียนคิดหาวิธีปฏิบัติในเรื่องที่เรียน		
ระดมความคิดหลาย ๆ วิธี	348	42.75
ให้เสนอแนวทางคนละ 1 วิธี	333	40.90
ให้เสนอแนวทางกลุ่มละ 1 วิธี	244	29.97
ช่วยกันคิดเป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ วิธี	199	24.44

จากตารางที่ 52 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้น สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย ครูผู้สอนร้อยละ 42.75 ให้ระดมความคิดหลาย ๆ วิธี รองลงมา ครูร้อยละ 65.16 ให้เสนอแนวทางคนละ 1 วิธี ครูร้อยละ 29.97 ให้เสนอแนวทางกลุ่มละ 1 วิธี ที่น้อยที่สุด ร้อยละ 24.44 ให้เสนอแนวทางกลุ่มละ 1 วิธี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 53 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนของครูในชั้นประเมินและเลือกทางเลือก

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
1. การให้นักเรียนตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติในเรื่องที่เรียน		
เลือกเพียงอย่างเดียว	294	36.11
เลือกหลายวิธีประกอบกัน	233	28.62
เลือกโดยใช้เสียงข้างมาก	134	16.46
ครูและนักเรียนร่วมกันตัดสินใจ	142	17.44
ครูเลือกให้	162	19.90
2. สิ่งที่ทำให้นักเรียนคำนึงถึง ในการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ		
ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละวิธี	341	41.89
การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	246	30.22
การใช้เหตุผลในการออกความเห็น	476	58.47

จากตารางที่ 53 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นประเมินและเลือกทางเลือก ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูร้อยละ 36.11 ใช้วิธีให้เลือกเพียงวิธีเดียว รองลงมา ร้อยละ 28.62 ให้เลือกหลายวิธีประกอบกัน ครูร้อยละ 19.90 เป็นผู้ตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติให้

ด้านสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการตัดสินใจ ครูผู้สอนร้อยละ 58.47 ให้นักเรียนใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็น ครูร้อยละ 41.89 ให้พิจารณาข้อดี ข้อเสียของแต่ละวิธี และครูร้อยละ 30.22 ให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน

ตารางที่ 54 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะ กระบวนการในการสอนของครูในชั้นกำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	=814	
วิธีการให้นักเรียนวางแผนและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ		
ครูบอกขั้นตอนแล้วให้นักเรียนวางแผน	361	44.34
ครูให้นักเรียนวางแผนและลำดับขั้นตอนเอง	247	30.34
ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผน	183	22.48
ครูให้นักเรียนวางแผนร่วมกันเป็นกลุ่ม	271	33.29

จากตารางที่ 54 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นกำหนด และลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 44.34 บอกขั้นตอนแล้วให้นักเรียนวางแผน ครูร้อยละ 33.29 ให้นักเรียนวางแผนร่วมกัน เป็นกลุ่ม ครูร้อยละ 30.34 ให้นักเรียนวางแผนและลำดับขั้นตอนเอง ที่ใช้น้อยที่สุด ครูร้อยละ 22.48 ใช้วิธีวางแผนร่วมกับนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 55 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะ
กระบวนการ ในการสอนของครูในชั้นปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
N=814		
1. วิธีการที่ใช้ในขั้นตอนของการปฏิบัติตามเรื่องที่เรียน		
การสาธิตก่อนให้นักเรียนปฏิบัติ	407	50.00
การแบ่งกลุ่มศึกษา จากใบงาน	267	32.80
การทำแบบฝึกหัด	214	26.28
การเชิฏวิทยากร เช่น พระสงฆ์ มาสอน	303	37.22
การฝึกปฏิบัติที่บ้าน ที่วัด ที่โรงเรียน	157	19.28
2. วิธีการฝึกปฏิบัติ		
ฝึกพร้อมกันทั้งชั้น	364	44.71
ฝึกเป็นกลุ่ม	446	54.79
ฝึกทีละคน	359	44.10

จากตารางที่ 55 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นปฏิบัติ
ด้วยความชื่นชม ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 50.00 ใช้วิธีสาธิตก่อน
ให้นักเรียนปฏิบัติตาม รองลงมา ครูร้อยละ 37.22 ใช้วิธีเชิฏวิทยากร เช่น พระสงฆ์
ครูร้อยละ 32.80 ใช้วิธีให้แบ่งกลุ่มศึกษาจากใบงาน ในด้านวิธีการฝึกปฏิบัติ ครู
ผู้สอนร้อยละ 54.79 ให้ฝึกเป็นกลุ่ม รองลงมา ครูร้อยละ 44.71 ให้ฝึกพร้อมกัน
ทั้งชั้น และร้อยละ 44.10 ให้ฝึกทีละคน

ตารางที่ 56 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนของครูในชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
การปฏิบัติของครู ในขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติ		
ตามเรื่องที่เรียน		
ตรวจกระบวนการปฏิบัติ	292	35.87
ซักถามประเมินความรู้	402	49.38
ตรวจผลงาน	157	19.28
ชี้ข้อบกพร่อง	392	48.15
ให้กำลังใจ	344	42.26

จากตารางที่ 56 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 49.38 ใช้วิธีซักถามเพื่อประเมินความรู้ ครูร้อยละ 48.15 ชี้ข้อบกพร่องของการปฏิบัติ ครูร้อยละ 35.87 ใช้วิธีตรวจกระบวนการปฏิบัติ ที่น้อยที่สุด ครูร้อยละ 19.28 ใช้วิธีตรวจผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 57 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนของครูในชั้นปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
การให้นักเรียนปรับปรุงการปฏิบัติ		
ให้ลองทำดูใหม่	518	63.63
ให้ทำซ้ำ ๆ จนเกิดความเคยชิน	149	18.30
ให้ดูเพื่อน แล้วทำตาม	224	27.51
ให้ทำตามครู	390	47.91

จากตารางที่ 57 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 63.63 ให้นักเรียนลองทำดูใหม่ ครูร้อยละ 47.91 ให้ทำตามครู และครูร้อยละ 27.51 ให้ดูเพื่อน และทำตามตัวอย่างที่ถูกต้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนของครูในชั้นประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ข้อความ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
	N=814	
วิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนภูมิใจในการปฏิบัติของตนเอง		
ให้รายงานความสำเร็จหน้าชั้น	477	58.59
ให้คำชมเชยว่าเป็นตัวอย่างที่ดี	353	43.36
ให้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติตลอดไป	459	56.38

จากตารางที่ 58 แสดงว่า การใช้ทักษะกระบวนการในการสอนชั้นประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ ตามการรับรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 58.59 ให้นักเรียนรายงานความสำเร็จหน้าชั้น ครูร้อยละ 56.38 ให้นักเรียนยึดถือเป็นหลักปฏิบัติตลอดไป และครูร้อยละ 43.36 ใช้วิธียกย่อง ชมเชยว่าเป็นตัวอย่างที่ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 59 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับรู้ในเรื่องที่ปฏิบัติได้ภายหลังการเรียนเนื้อหาพระพุทธรูปศาสนา

เรื่อง	จำนวน นักเรียน ที่เรียน	จำนวน นักเรียน ที่ปฏิบัติได้	ร้อยละของ นักเรียน ที่ปฏิบัติได้
หลังจากการเรียนเนื้อหาพระพุทธรูปศาสนา			
เรื่องที่นักเรียนมีความรู้ และปฏิบัติได้อย่าง สม่ำเสมอ			
<u>หลักธรรมทางพระพุทธรูปศาสนา</u>			
บุพการี ผู้มีพระคุณ	541	526	97.22
การปฏิบัติต่อสถานที่และสิ่งไม่ควรเคารพบูชา	450	403	89.55
การรู้จักคบเพื่อนที่ดี	454	396	87.22
ความมีระเบียบวินัย	714	601	84.17
ความพอใจในของของตน	518	431	83.20
ความกตัญญูกตเวที	632	553	87.50
ความเที่ยงธรรม	445	341	76.62
เบญจศีล	496	373	75.20
เบญจธรรม	496	365	73.56
โอวาท 3	187	139	74.33
อิทธิบาท 4	149	123	82.55
สังคหวัตถุ (ปิยวาจา, อตถจริยา)	140	91	65.00
หิริ โอตตัปปะ	139	123	88.48
ความไม่ประมาท	199	162	81.40
<u>การบริหารจิตและเจริญปัญญา</u>			
การฝึกสติเบื้องต้น	232	185	79.74

ตารางที่ 59 (ต่อ)

เรื่อง	จำนวน นักเรียน ที่เรียน	จำนวน นักเรียน ที่ปฏิบัติได้	ร้อยละของ นักเรียน ที่ปฏิบัติได้
<u>ศาสนาพื้</u>			
การอาราธนาและสมาทานศีล 5	69	42	60.86
การกราบ การไหว้ และการประเคน	621	506	81.48
การสวดบูชาคุณพระรัตนตรัย	262	187	71.37
การไหว้พระสวดมนต์ก่อนเข้านอน	232	208	89.65

จากตารางที่ 59 แสดงว่า ภายหลังจากการเรียนพระพุทธศาสนา เรื่องที่นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้เป็นดังนี้

ด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่องที่นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 97.22 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอภายหลังการเรียน คือ การปฏิบัติต่อบุพการี ผู้มีพระคุณ รongลงมา ร้อยละ 89.55 คือการปฏิบัติต่อสถานที่และสิ่งควรเคารพบูชา และร้อยละ 88.48 คือหิริ โอตตัปปะ ที่ปฏิบัติ น้อยที่สุด ร้อยละ 65.00 คือสังคหวัตถุ (ปิยวาจา อุตถจริยา)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย